

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (BAİBÜEFD)

Bolu Abant İzzet Baysal University
Journal of Faculty of Education

2024, 24(4), 1917 – 1940. <https://dx.doi.org/10.17240/aibuefd.2024..-1415088>

Türkiye’de Sürdürülebilir Kalkınma ile İlgili Eğitim Öğretim Alanında Yapılan Lisansüstü Çalışmaların İncelenmesi*

An Examination of Postgraduate Studies on Sustainable Development in the Field of Education and
Training in Turkey

Recep DÜNDAR¹ , Ramazan BİÇER²

Geliş Tarihi (Received): 05.01.2024

Kabul Tarihi (Accepted): 03.10.2024

Yayın Tarihi (Published): 15.12.2024

Öz: Bu çalışmanın amacı, Türkiye’de sürdürülebilir kalkınma ile ilgili eğitim öğretim alanında yapılan lisansüstü çalışmaların analiz edilerek genel eğilimlerinin tespit edilmesidir. Araştırmanın problemi ise, “Türkiye’de sürdürülebilir kalkınma ile ilgili eğitim öğretim alanında yapılan lisansüstü çalışmaların genel eğilimi nasıldır?” şeklinde belirlenmiştir. Araştırmada, nitel araştırma modeli ve içerik analizi türlerinden betimsel içerik analizi kullanılmıştır. Araştırma kapsamında, YÖK Ulusal Tez Merkezi’nden indirilen 48 tez üzerinden çalışma yapılmıştır. Tezlerin incelenmesinde bir yayın inceleme formu kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre; sürdürülebilir kalkınmayla ilgili eğitim öğretim alanında hazırlanan çalışma sayısının 2019 yılında daha fazla olduğu, çalışmaların büyük çoğunluğunun yüksek lisans tezlerinden oluştuğu, çalışma sayısında Ortadoğu Teknik Üniversitesi’nin önde olduğu, çalışmaların amaçları kapsamında öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının tutum, değer ve farkındalıklarını belirlemeye yönelik çalışmalarla çalışma gruplarında öğretmen adayları ve öğrencilerle gerçekleştirilen çalışmaların daha fazla olduğu, araştırma yöntemlerinden nitel araştırma yönteminin, veri toplama araçlarından ölçek ve görüşmelerin, veri analiz yöntemlerinden ise içerik analizi tekniğinin daha fazla kullanıldığı tespit edilmiştir. Buna göre, Türkiye’de sürdürülebilir kalkınma ile ilgili eğitim öğretim alanında yapılan lisansüstü çalışmaların genel eğiliminde artan bir ivmenin olduğu ifade edilebilir. Sonuçlar alan yazındaki çalışmalarla tartışılmış ve çalışmaya önerilerle son verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilir kalkınma, Eğitim-öğretim, Lisansüstü çalışmalar, Betimsel içerik analizi.

Abstract: This study aims to analyze the postgraduate studies conducted in the field of education and training related to sustainable development in Turkey and to identify their general trends. The problem statement of the study was defined as "What are the general trends of postgraduate studies in the field of education and training related to sustainable development in Turkey?" The study employs a qualitative research model and uses descriptive content analysis as a type of content analysis. The research was conducted on 48 theses downloaded from the National Thesis Center of the Council of Higher Education (YÖK). A publication review form was used to examine the theses. According to the results obtained from the research, it was identified that the number of studies prepared in the field of education and training related to sustainable development was higher in 2019, the majority of the studies consisted of master's theses, Middle East Technical University was in the lead in the number of studies, studies aimed at determining the attitudes, values, and awareness of teachers and pre-service teachers within the scope of the objectives of the studies and studies carried out with pre-service teachers and students in the study groups were more common, the qualitative research method was used more frequently among research methods, scales and interviews were more commonly used within data collection tools, and the content analysis technique was used more frequently in data analysis methods. Accordingly, it can be stated that there is an increasing momentum in the general trend of postgraduate studies on sustainable development in the field of education and training in Turkey. The results were discussed in relation to the related literature and the study was concluded with recommendations.

Keywords: Sustainable development, Education and training, Postgraduate studies, Descriptive content analysis.

Atıf/Cite as: Dündar, R & Biçer, R. (2024). Türkiye’de sürdürülebilir kalkınma ile ilgili eğitim öğretim alanında hazırlanan lisansüstü çalışmaların incelenmesi. *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24(4), 1917-1940. <https://dx.doi.org/10.17240/aibuefd.2024..-1415088>

İntihal-Plagiarism/Etik-Ethic: Bu makale, en az iki hakem tarafından incelenmiş ve intihal içermediği, araştırma ve yayın etiğine uyulduğu teyit edilmiştir. / This article has been reviewed by at least two referees and it has been confirmed that it is plagiarism-free and complies with research and publication ethics. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/aibuefd>

Copyright © Published by Bolu Abant İzzet Baysal University– Bolu

*Bu çalışma 23-25 Ekim 2023 tarihinde Fırat Üniversitesi’nde gerçekleştirilen 11. Uluslararası Sosyal Bilgiler Eğitimi Sempozyumu (USBES)’unda sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

¹ Prof. Dr. Recep DÜNDAR, İnönü Üniversitesi, Türkçe ve Sosyal Bilgiler Eğitimi Bölümü, rdundar45@gmail.com, ORCID: 0000-0002-0029-1739

² Sorumlu Yazar: Doktora Öğrencisi Ramazan BİÇER, İnönü Üniversitesi, Türkçe ve Sosyal Bilgiler Eğitimi Bölümü, ramazanbicer1985@gmail.com, ORCID: 0000-0002-1349- 6602

1. GİRİŞ

Sürdürülebilir kalkınmanın zorluğu dünya çapında kabul görmektedir (Jansen, 2003). Buna rağmen sürdürülebilir kalkınma geniş bir takipçi potansiyeline sahiptir. Onu tanımlamaya yönelik birçok girişimde kalkınma ve çevrenin yanı sıra eşitliğin de bir kombinasyonu olduğu ifade edilmektedir. Sürdürülebilir kalkınmanın savunucuları neyin sürdürüleceği, neyin geliştirileceği, çevre ile kalkınmanın nasıl ilişkilendirileceği ve ne kadar süreceği konularında bir kafa karışıklığına sahiptirler (Redclift, 1992). Bu kafa karışıklığına rağmen, sürdürülebilir kalkınmanın niceliksel göstergelerinin geliştirilmesi devam etmektedir. Sürdürülebilir kalkınmaya ilişkin belirsizlik; sürdürülebilir kalkınmayı karakterize etme, ölçmedeki amaçların çoğulluğu ile terminolojideki veri ve ölçüm yöntemlerinin karışıklığıyla ilgilidir. Bu husustaki kafa karışıklığını gidermek için, araştırmaların sürekliliğinin sağlanması ve analitik bir çerçevenin çizilmesi gerekmektedir (Parris & Kates, 2003).

Kalkınmanın esas amacı, insanın istek ve ihtiyaçlarının karşılanmasıdır. Gelişmekte olan ülkelerde insanlar, temel ihtiyaçlarının karşılanmasından ziyade yaşam kalitelerinin iyileştirilmesine yönelik taleplere sahiptirler. Adaletsizliğin ve yoksulluğun yaygın olduğu bir dünyada her türlü krizin yaşanması mümkündür. İşte sürdürülebilir kalkınma, her türlü krizin azaltılarak daha iyi bir yaşam fırsatı sunma çabası olarak gösterilebilir. Kısacası sürdürülebilir kalkınma “gelecek nesillerin ihtiyaçlarını karşılama yeteneğinden ödün vermeden bugünün ihtiyaçlarını karşılayan kalkınma” olarak tanımlanmaktadır (Our Common Future, Report of the World Commission on Environment and Development, 1987). Sürdürülebilir kalkınma kavramı, Dünya Çevre ve Kalkınma Komisyonu tarafından benimsenmiştir. Sürdürülebilir kalkınmanın ekonomik, sosyal ve çevresel süreçler ve disiplinler arası yapısıyla kapsamlı ve entegre bir yaklaşım içerdiği konusunda bir fikir birliğinin olduğu görülmektedir. Fakat sürdürülebilir kalkınmaya ilişkin söylemler öncelikli olarak çevresel ve ekonomik boyutlara odaklanmıştır. Sosyal, politik ve kültürel faktörlerin önemi ise daha yeni tanınmaktadır. İklim değişikliği sorununun ele alınması da dahil olmak üzere sürdürülebilir kalkınma yörüngelerini ifade etmek için entegrasyon gerekmektedir (Sathaye vd., 2007; Tutulmaz, 2012; Yeni, 2014). Sürdürülebilir kalkınma; ekonomik büyümeyi, insani gelişmeyi, sosyal veya politik sürdürülebilirliği sağlamak gibi sürdürülebilir olması gereken kalkınmanın veya insan faaliyetlerinin farklı yönlerini ortaya koymaktadır. Dolayısıyla kalkınmanın sürdürülebilirliği; günümüz insanının hem sorunudur hem de doğal kaynakları gelecek nesillere hak ettikleri şekilde düzenli olarak aktarma noktasındaki sorumluluğudur (Erdoğan, 2022; Mitlin & Satterthwaite, 2014).

Sürdürülebilir kalkınma kavramının anlamı, ana siyasi akım tarafından benimsenerek başlangıçtaki ekolojik istikrarın sağlanması kaygısından sürdürülebilir maddi büyümenin sağlanmasına doğru evrilmiştir. Artık geleneksel ekonomik paradigmaya bir meydan okuma değildir. Gerçek anlamda sürdürülebilirlik, biyosferin süreçlerini ve sınırlarını tamamen tanıyan farklı bir ekonomi gerektirmektedir. Yeni anlayış, maddi büyümenin önündeki ekolojik sınırlar gerçeğinin ve geri kalan ekolojik sermayenin çıkarına göre yaşama ihtiyacının tanınmasını talep etmektedir (Rees, 1990). Mevcut ve gelecekteki nüfusun, ekonomik ve toplumsal ihtiyaçlarının karşılanması için doğal ve kültürel kaynakların dikkatli bir şekilde tüketilmesi sürdürülebilir kalkınmanın önemini artırmaktadır. Dünyadaki sınırlı kaynakların tükenebileceği gerçeği, çevrenin korunmasını ve bu korumanın sürekliliğini gerektirmektedir (Tıraş, 2012).

Sürdürülebilir kalkınma, sınırlı kaynakların sınırsız ihtiyaçlar karşısında dengeli bir şekilde kullanılması adına uzun bir süredir gelişimini sürdürmeye devam etmektedir. Özellikle 2000’li yıllardan sonra uluslararası platformlarda ve Türkiye’de devlet politikaları aracılığıyla üzerinde durulan konuların başında gelmektedir. Bu nedenle kamuda yapılan çalışmalarda sürdürülebilirlik üzerinde özellikle durulduğu görülmektedir.

2015 yılının eylül ayında Birleşmiş Milletler (BM) Genel Kurulu’nun 70. Oturumunda bir araya gelen üst düzey BM yetkilileri, devlet ve hükümet başkanları ile sivil toplum temsilcileri aldıkları kararla Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerini kabul etmişlerdir. UNESCO’nun aktif katılımıyla tasarlanan bu

hedefler; halk için tasarlanan, uluslararası ve iddialı bir kalkınma programı olarak kabul edilmektedirler (UNESCO, 2021). BM 2030 Küresel Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri, yeni küresel gündem ile şekillenen amaç ve boyutları göstermektedir (Ar & Çelik Uğuz, 2017). Dolayısıyla bu hedeflerle günümüzde dünyayı ilgilendiren sorunlar için tüm toplumların harekete geçirilmeleri hedeflenmektedir.

BM Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri; yoksulluğa son, açlığa son, herkes için sağlıklı bir yaşam, kaliteli eğitim, toplumsal cinsiyet eşitliği, temiz su ve hijyen, erişilebilir ve temiz enerji, insana yakışır iş ve ekonomik büyüme, sanayi, yenilikçilik ve alt yapı, eşitsizliklerin azaltılması, sürdürülebilir şehirler ve toplumlar, sorumlu üretim ve tüketim, iklim eylemi, sudaki yaşam, karasal yaşam, barış, adalet ve güçlü kurumlar ile hedefler için ortaklıklar olmak üzere 17 hedef şeklinde belirlenmiştir (BM, t. y.). Bu çalışmada, verilen hedeflerden dördüncüsü ve konumuzun da merkezini oluşturan eğitimle ilgili olan 4. madde üzerinde durulacaktır. Diğer hedeflerin de temelini oluşturan bu maddenin, nitelikli bir eğitimin dünyadaki tüm sorunların çözülmesinde oldukça önemli bir dayanak olduğu ifade edilebilir.

Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerinin BM tarafından kabul edilmesiyle Türkiye’de bu yönde çalışmaların hız kazandığı, okul müfredatlarında sürdürülebilir kalkınmayla ilgili derslere ve içeriklere yer verildiği görülmektedir. Eğitim fakültelerinde seçmeli olarak verilen “Sürdürülebilir Kalkınma ve Eğitim” adlı ders bu çabaların bir yansıması olarak görülebilir. Yapılan çalışmalara rağmen sürdürülebilir kalkınma odaklı bir öğretmen eğitiminin henüz güçlü bir yapıya kavuşamadığı ifade edilebilir (Biçer, 2021). Bu doğrultuda, eğitim ve öğretim faaliyetlerinin en önemli aktörleri olan öğretmenlerin sürdürülebilir kalkınma eğitimiyle ilgili gerekli bilgi, beceri ve tutuma sahip olmaları UNESCO’nun da işaret ettiği en önemli hedeflerden biri olarak karşımıza çıkmaktadır (Biçer & Bulut, 2023). Dolayısıyla tüm yetersizliklere rağmen öğretmenlerin; sürdürülebilir kalkınma eğitimiyle ilgili bilgi, beceri ve farkındalıkların gerekliliğine inandıkları ve bu konunun önemini kavradıkları ifade edilebilir (Bulut & Çakmak, 2018).

BM Sürdürülebilir Kalkınma Çözümleri Ağı ile ilgili Temmuz 2023’te yayımlanan Sürdürülebilir Kalkınma Raporu’nda, Türkiye’yi ilgilendiren gelişmelere yer verilmiştir. Buna göre 2015 ve 2019 yılları arasında Türkiye’de sürdürülebilir kalkınma amaçları doğrultusunda yetersiz de olsa bir ilerlemenin yaşandığı görülmektedir. Ancak 2020 yılında ortaya çıkan pandemi ve diğer küresel krizler nedeniyle sürdürülebilir kalkınma hedefleriyle ilgili gelişmelerde bir düşüş yaşandığı belirlenmiştir. Yapılan değerlendirmelere göre Türkiye’nin, yalnızca yoksulluğa son ve nitelikli eğitim amaçlarında gelişme gösterdiği ve 166 ülke arasından 72. olduğu tespit edilmiştir. Sıralamada en yüksek puanla (86,76) Finlandiya 1. olurken Güney Sudan en düşük puanı (38,68) alarak sonuncu olmuştur (Sustainable Future, 2023).

Sürdürülebilir kalkınma politikalarının gerçekleştirilmesi küresel gelişmelere duyarlı vatandaşlar yetiştirmekten geçmektedir. Bu anlamda küresel bilgi, beceri ve tutumlarla donatılmış vatandaşların ve doğa için çalışan bireylerin eleştirel düşünme becerileri açısından yetiştirilmesi oldukça önemlidir. Çünkü küresel değişimlerle birlikte birçok alanda radikal değişimlere ihtiyaç duyulmaktadır (Bulut, 2019). Bu değişimlerin gerçekleştirilebilmesi, vatandaşların istenilen amaçlar doğrultusunda yetiştirilmesine bağlı görünmektedir. Bunun yolu da toplumun yetişmesinde önemli birer unsur olan öğretmenlerin nitelikli bir şekilde yetiştirilmesinden geçmektedir. Eğitim fakültelerinde sürdürülebilir kalkınmaya verilen önemin artırılmasıyla istenilen hedeflerin gerçekleştirilmesi beklenmektedir.

1.1. Araştırmanın amacı

Eğitim öğretim alanında sürdürülebilir kalkınmayla ilgili çalışmaların kapsamlı bir şekilde incelendiği betimsel içerik analizi çalışmalarının yapılması, mevcut durumun belirlenerek genel eğilimler doğrultusunda ne tür çalışmalara ihtiyaç duyulduğunun tespit edilmesi açısından önem taşımaktadır. Böylece konuyla ilgili çalışmaları yürütücek araştırmacılara da yol gösterileceği düşünülmektedir. Bu

doğrultuda araştırmının amacı, Türkiye’de sürdürülebilir kalkınma ile ilgili eğitim öğretim alanında yapılan lisansüstü çalışmaların genel eğilimlerini belirlemektir. Amaca uygun olarak yapılan çalışmaların yıllara göre dağılımları, türlerine göre dağılımları, üniversitelere göre dağılımları, amaçları, yöntemleri, veri toplama araçları, çalışma grupları ve veri analiz yöntemleri incelenmektedir. Belirtilen amaç ve öneme yönelik olarak aşağıda verilen araştırma sorularına yanıt aranmıştır;

1. Sürdürülebilir kalkınmayla ilgili eğitim öğretim alanında yapılan lisansüstü çalışmaların yıllara göre dağılımı nasıldır?
2. Sürdürülebilir kalkınmayla ilgili eğitim öğretim alanında yapılan lisansüstü çalışmaların türlerine göre dağılımı nasıldır?
3. Sürdürülebilir kalkınmayla ilgili eğitim öğretim alanında yapılan lisansüstü çalışmaların üniversitelere göre dağılımı nasıldır?
4. Sürdürülebilir kalkınmayla ilgili eğitim öğretim alanında yapılan lisansüstü çalışmalar hangi amaç doğrultusunda gerçekleştirilmiştir?
5. Sürdürülebilir kalkınmayla ilgili eğitim öğretim alanında yapılan lisansüstü çalışmalarda kullanılan araştırma yöntemleri hangileridir?
6. Sürdürülebilir kalkınmayla ilgili eğitim öğretim alanında yapılan lisansüstü çalışmaların veri toplama araçları nelerdir?
7. Sürdürülebilir kalkınmayla ilgili eğitim öğretim alanında yapılan lisansüstü çalışmalar hangi çalışma grubu veya katılımcılarla gerçekleştirilmiştir?
8. Sürdürülebilir kalkınmayla ilgili eğitim öğretim alanında yapılan lisansüstü çalışmaların veri analiz yöntemleri nelerdir?

1.2. Araştırmanın önemi

Araştırmanın amacı doğrultusunda konuyla ilgili benzer çalışmalar incelenmiştir. Buna göre Başgelen Akkaş (2019) ile Özerdinç vd. (2020)’nin yaptıkları çalışmalarda, yapılan çalışma ile amaç, yöntem ve bulgular açısından benzer yönler bulunduğu ifade edilebilir. Konuyla ilgili ifade edilen çalışmaların güncelliklerini yitirmeleri nedeniyle, alan yazında daha güncel ve kapsamlı çalışmalara ihtiyaç duyulduğu görülmektedir. Bu doğrultuda yapılan çalışmanın, mevcut çalışmalarla birlikte güncel çalışmaları kapsamlı bir şekilde incelediği ve alan yazına katkı sunacağı düşünülmektedir. Ayrıca sürdürülebilir kalkınma ile ilgili Türkiye’de eğitim öğretim alanında yapılan lisansüstü çalışmaları bütüncül bir şekilde incelemek isteyen araştırmacılar için de büyük kolaylıklar sağlayacağı düşünülmektedir. Dolayısıyla yapılan çalışmanın önemli olduğu ifade edilebilir.

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın modeli

Bu araştırma, nitel araştırma modeli ve içerik analizi türlerinden betimsel içerik analizi kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Nitel araştırma; gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi yöntemlerin kullanılmasıyla algı ve olayların doğal bir ortamda gerçekçi ve bütüncül şekilde ortaya konulduğu bir araştırma süreci olarak tanımlanabilir. Başka bir deyişle, kuram oluşturmayı temel alan bir anlayışla toplumsal olguları içinde buldukları çevre bağlamında araştırmayı ve anlamayı öne çıkaran bir yaklaşım olarak da ifade edilebilir (Glaser, 1978’den akt. Yıldırım & Şimşek, 2018).

İçerik analizi genel olarak; meta-analiz, meta-sentez (tematik içerik analizi) ve betimsel içerik analizi olmak üzere üç başlık altında toplanabilir. İçerik analizi türlerinden biri olan betimsel içerik analizi, araştırma disiplininde uzun bir süre boyunca yayınlanan araştırma raporlarının sistematik şekilde incelendiği ve genel eğilimlerinin belirlenmeye çalışıldığı bir çalışma olarak tanımlanmaktadır (Çalık & Sözbilir, 2014). Betimsel içerik analizi, bulgulara ulaşmak amacıyla betimsel istatistikler temelinde

hareket edilen ve çoğunlukla frekans ve yüzde dağılımlarının analizi için kullanılan bir teknik olarak ifade edilmektedir. Meta-analiz ve meta-sentezle benzerlik gösteren bu tekniğin diğer iki teknikten en belirgin farkı, nitel ve nicel veri türünü birlikte kullanabilmesidir (Dinçer, 2018).

2.2.Çalışmanın Kapsamı

Bu çalışmada; Türkiye’de sürdürülebilir kalkınma ile ilgili yalnızca eğitim öğretim alanında yapılan lisansüstü çalışmaların genel eğilimleri incelenmiştir. Çalışmanın kuramsal evreni, Türkiye’de 2010-2023 yılları arasında yalnızca eğitim öğretim alanında sürdürülebilir kalkınma ile ilgili yayımlanan 48 lisansüstü tezi kapsamaktadır. Çalışma kapsamına alınan tezlerin tamamı, YÖK Ulusal Tez Merkezi’nde açık erişim olarak yayımlanan çalışmalardan oluşmaktadır. Tezlerin hangi yıllarda yayımlandıkları, kimler tarafından yazıldıkları ve adları Ek-1’de sunulmuştur.

2.3.Veri Toplama Aracı ve Veri Toplama Süreci

Bu çalışmada, Türkiye’de 2010-2023 yılları arasında sürdürülebilir kalkınma eğitimi ile ilgili eğitim öğretim alanında yapılan çalışmaların; yıllara göre dağılımı, türlerine göre dağılımı, üniversitelere göre dağılımı, amaçları, yöntemleri, veri toplama araçları, çalışma grubu veya katılımcıları ile veri analiz yöntemleri bakımından incelenmeleri amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda, YÖK Ulusal Tez Merkezi’nin veri tabanında yer alan tezler ayrı ayrı incelenerek araştırmalar gerçekleştirilmiştir. Veri tabanında yapılan incelemeler sonucunda, bir tez listesi oluşturulmuş ve “sürdürülebilir kalkınma” anahtar kelimesiyle taramalar gerçekleştirilmiştir. Taramanın yapıldığı 29.08.2023 tarihinde sistemde yer alan 320 tezdten yalnızca eğitim öğretim alanında hazırlanan 48 tez çalışmasına ulaşılmıştır. Böylece çalışma kapsamına alınan 48 tezdten veriler toplanmaya başlanmıştır.

Çiltaş vd. (2012) tarafından matematik eğitimi için geliştirilen yayın sınıflama formu uyarlanarak “Türkiye’de Sürdürülebilir Kalkınma ile İlgili Eğitim Öğretim Alanında Yapılan Lisansüstü Çalışmalar” için bir taslak yayın sınıflama formu hazırlanmıştır. Hazırlanan formda; araştırmanın adı, tez türü, çalışma alanı, amacı, yöntemi, örnekleme, veri toplama araçları, çalışma grubu/katılımcıları ve veri analiz yöntemleriyle ilgili bilgilere yer verilmektedir. Hazırlanan taslak form, sürdürülebilir kalkınma alanında makaleleri bulunan iki alan uzmanına sunularak uzman görüşleri alınmıştır. Alınan görüşler doğrultusunda form son haline kavuşturulmuştur. Hazırlanan form ile çalışmaların analizi gerçekleştirilmiştir. Veri toplama aracı olarak kullanılan bir çalışmaya ait künyeye ve araştırma kapsamına alınan çalışmaların incelenmesinde kullanılan kod ve kategorilere ait bir çalışma örneğine aşağıdaki tabloda yer verilmiştir.

Araştırma kapsamına alınan lisansüstü tezlerin; yalnızca eğitim öğretimle ve sürdürülebilir kalkınmayla ilgili olması ile 28.08.2023 tarihine kadar erişime açık olan lisansüstü çalışmalardan oluşması araştırmanın sınırlılıkları olarak belirlenmiştir.

Örnek Çalışma.

Araştırmaya Dâhil Edilen Çalışmaların İncelendiği Kategori ve Kodlara Yönelik Örnek Bir Çalışma

Çalışmanın Adı-Yayınlanma Yılı	Öğretmen Eğitiminde Sürdürülebilir Kalkınma Eğitiminin Yeri ve Önemi-2021
Yazarı	Ramazan BİÇER
Amacı	Araştırmanın amacı, öğretmen eğitiminde sürdürülebilir kalkınma eğitiminin yeri ve önemi hakkında bilgi sahibi olmaktır.
Yöntemi	Nitel Araştırma Modeli-Olgubilim Çalışması
Araştırmanın Çalışma Grubu	Akademisyenler
Veri Toplama Aracı	Yarı yapılandırılmış görüşme formu
Veri Analiz Yöntemi	Betimsel analiz
Sonuçları	Sürdürülebilir kalkınma eğitiminin öğretmen eğitimine tam olarak yansımadağı ve sürdürülebilir kalkınma eğitiminde uygulamalı derslere yer verilmesi gerektiği tespit edilmiştir.*
Önerileri	Öğretmenlerin uygulamalı eğitimlerle beceri ve farkındalıklarının artması sağlanabilir.*

*Kısaltılarak alınmıştır.

2.4. Verilerin analizi

Bu çalışmada, 2010-2023 yılları arasında sürdürülebilir kalkınma eğitimi ile ilgili eğitim öğretim alanında yapılan çalışmaların incelenmesi amaçlandığı için elde edilen veriler içerik analizi tekniğiyle analiz edilmiştir. İnsan davranışlarını ve doğasını belirlemek amacıyla dolaylı yollarla çalışmaya olanak sağlayan içerik analizi, belirli kurallara dayalı kodlamalarla bir metnin küçük içerik kategorileriyle özetlendiği sistematik, tekrarlanabilir bir teknik olarak tanımlanmaktadır (Büyüköztürk vd., 2018).

Çalışmada veri toplama yöntemi olarak doküman analizi kullanılmıştır. Doküman analizi yapılırken ilk olarak çalışma kapsamına alınan tezler YÖK Ulusal Tez Merkezi'nin sitesinden pdf şeklinde bilgisayara indirilmiştir. Daha sonra bilgisayar ortamına aktarılan eğitim öğretim alanında hazırlanmış sürdürülebilir kalkınmayla ilgili tezler, hazırlanan yayın sınıflama formuna kodlanmıştır. Veriler kodlanırken veri seti birkaç defa okunmuş ve kodlar son haline kavuşturulmuştur. Böylece kodlar çalışma için hazır hale getirilmiştir.

2.5. Araştırmanın etik izni

Etik kurul izin bilgileri: Yapılan bu çalışma alanyazın temelli bir betimsel içerik analizi çalışması olduğu için etik izin alınması zorunlu değildir. "Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi" kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan "Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler" başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

3. BULGULAR

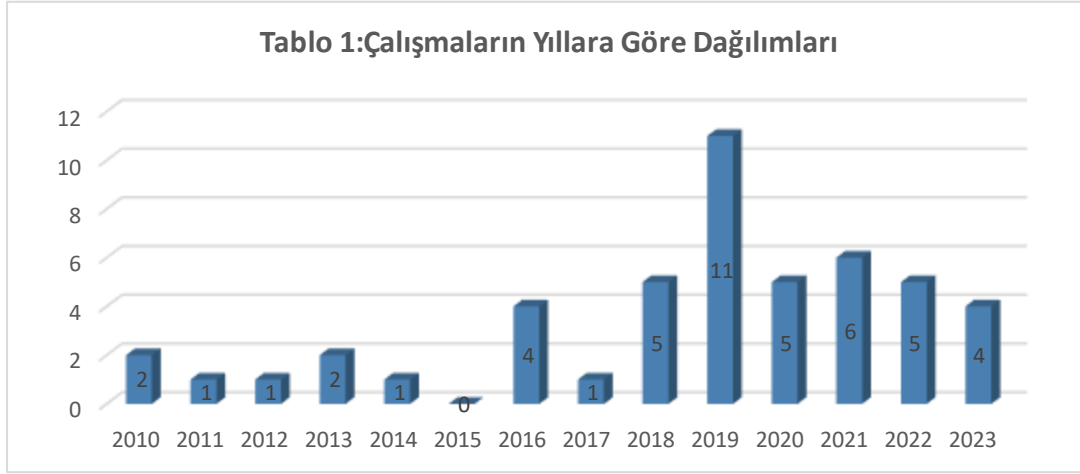
Çalışmanın bu bölümünde elde edilen bulgular araştırma soruları temel alınarak sırayla analiz edilmiş ve tablolar halinde aşağıda sunulmuştur.

1. Çalışmaların Yıllara Göre Dağılımı

Sürdürülebilir kalkınmayla ilgili eğitim öğretim alanında yapılan lisansüstü çalışmaların yıllara göre dağılımlarına ilişkin bulgulara Tablo 1’de yer verilmiştir.

Tablo 1.

Çalışmaların Yıllara Göre Dağılımlarına İlişkin Bulgular

Tablo 1’de çalışmaların yıllara göre dağılımına ilişkin bulgular incelendiğinde; eğitim öğretim alanında sürdürülebilir kalkınmayla ilgili ilk çalışmalar 2010 yılında hazırlanmıştır. En fazla lisansüstü çalışmanın gerçekleştirildiği yıl, 11 çalışmanın yapıldığı 2019 yılı olmuştur. En az çalışma ise, hiçbir çalışmanın yapılmadığı 2015 yılı olarak tespit edilmiştir. Ayrıca 2021 yılı başta olmak üzere, 2018, 2020 ve 2022 yıllarında yapılan çalışmaların sayısı azımsanmayacak düzeydedir. Çalışmaların hazırlanma immesine bakıldığında 2018 yılından sonra önemli oranda bir artışın yaşandığı görülmektedir.

2. Çalışmaların Türlerine Göre Dağılımı

Sürdürülebilir kalkınmayla ilgili eğitim öğretim alanında yapılan lisansüstü çalışmaların kademelere göre dağılımına ilişkin bulgulara Tablo 2’de yer verilmiştir.

Tablo 2.

Çalışmaların Türlerine Göre Dağılımına İlişkin Bulgular

Lisansüstü Kademe	Frekans (f)	Yüzde (%)
Yüksek Lisans	36	% 75
Doktora	12	% 25
Toplam	48	% 100

Tablo 2’de çalışmaların türlerine göre dağılımına ilişkin bulgular incelendiğinde; en fazla çalışmanın 36 tezle yüksek lisans kademesinde hazırlandığı tespit edilmiştir. Bu sayının, hazırlanan doktora tez sayısının üç katı kadar olduğu görülmektedir.

3. Çalışmaların Üniversitelere Göre Dağılımı

Sürdürülebilir kalkınmayla ilgili eğitim öğretim alanında yapılan lisansüstü çalışmaların hazırlandığı üniversitelerin dağılımına ilişkin bulgulara Tablo 3’te yer verilmiştir.

Tablo 3.

Çalışmaların Üniversitelere Göre Dağılımına İlişkin Bulgular

Üniversite Adı	Frekans (f)	Üniversite Adı	Frekans (f)
1.Ortadoğu Teknik Ü.	11	14.Bartın Ü.	1
2.Akdeniz Ü.	3	15.Bursa Uludağ Ü.	1
3.Fırat Ü.	3	16.Düzce Ü.	1
4.Gazi Ü.	3	17.İhsan Doğramacı Bilkent Ü	1
5.Hacettepe Ü.	3	18.Kırşehir Ahi Evran Ü.	1
6.Karadeniz Teknik Ü.	2	19.Maltepe Ü.	1
7.Kastamonu Ü.	2	20.Marmara Ü.	1
8.Necmettin Erbakan Ü.	2	21.Mersin Ü.	1
9.Ondokuz Mayıs Ü.	2	22.Trabzon Ü.	1
10.Ağrı İbrahim Çeçen Ü.	1	23.Recep Tayyip Erdoğan Ü.	1
11.Aksaray Ü.	1	24.Ufuk Ü.	1
12.Anadolu Ü.	1	25.Van Yüzüncü Yıl Ü.	1
13.Atatürk Ü.	1	26.Yıldız Teknik Ü.	1
Toplam			48

Tablo 3’te çalışmaların gerçekleştirildiği üniversitelere göre dağılımına ilişkin bulgular incelendiğinde; en fazla çalışmanın 11 çalışma ile Ortadoğu Teknik Üniversitesi’nde hazırlandığı görülmektedir. Akdeniz, Fırat, Gazi ve Hacettepe Üniversitesi 3’er çalışma ile; Karadeniz Teknik, Kastamonu, Necmettin Erbakan ve Ondokuz Mayıs üniversiteleri ise 2’şer çalışma ile öne çıkan üniversiteler olmuşlardır. Diğer üniversiteler ise birer çalışmayı alan yazına kazandırmışlardır.

4. Çalışmaların Amaçları

Sürdürülebilir kalkınmayla ilgili eğitim öğretim alanında yapılan lisansüstü çalışmaların gerçekleştirilme amaçlarına ilişkin bulgulara Tablo 4’te yer verilmiştir.

Tablo 4.

Çalışmaların Amaçlarına İlişkin Bulgular

Amaçlar	Çalışmalar	Frekans (f)
1.Öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının sürdürülebilir kalkınmaya ilişkin bilgi, beceri, inanç, tutum, değer, algı, farkındalık ve yeterliklerinin belirlenmesi	T-2,T-5, T-7, T-8, T-9, T-10, T-12, T-13, T-14, T-16, T-17, T-19, T-21, T-22, T-29, T-30, T-34, T-35, T-36, T-41, T-42, T-45	22
2.Okul öncesi, ortaokul, lise ve lisans öğrencilerinin sürdürülebilir kalkınmaya ilişkin bilgi, beceri, inanç, tutum, değer, algı, farkındalık ve yeterliklerinin belirlenmesi	T-6, T-11, T-15, T-18, T-26, T-28, T-31, T-32, T-37, T-43	10
3.Öğretmen ve öğrencilerin sürdürülebilir kalkınmaya ilişkin bilgi, beceri, inanç, tutum, değer, algı, farkındalık ve yeterliklerinin belirlenmesi	T-1, T-4, T-40	3
4.İlköğretim okul yöneticilerinin görüşlerinin belirlenmesi	T-3	1
5.Okul öncesi resimli çocuk kitapları, okul kitapları ve öğretim programlarında Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri (SKH)’nin nasıl yer aldığına incelenmesi	T-20, T-27, T-46	3
6.Öğrenme ortamları ile öğretim yöntem ve tekniklerinin sürdürülebilir kalkınma konularının öğretime etkisini araştırmak	T-23, T-24, T-47	3
7.Sürdürülebilir kalkınma tezlerinin analiz edilmesiyle konunun önemine dikkat çekmek	T-25,	1
8.STEM yaklaşımının SKH’den nitelikli eğitim farkındalığına etkisinin incelenmesi	T-33	1
9.Öğretmen eğitiminde sürdürülebilir kalkınma eğitiminin yeri ve önemini belirlemek	T-38	1
Tablo 4. Devamı Çalışmaların Amaçlarına İlişkin Bulgular		
Amaçlar	Çalışmalar	Frekans (f)

Tablo 4'ün Devamı

10.Uluslararası programların (Ör; PYP) BM'nin SKH ile desteklenip desteklenmediğinin belirlenmesi	T-39	1
11.Akademisyenlerin sürdürülebilir kalkınma ile ilgili konuları derslerinde işleyip işlemediklerine ilişkin görüşlerini belirlemek	T-44	1
12.Kamu mali kaynaklarının sürdürülebilir kalkınmayla ilgili eğitim hedeflerine ulaşmadaki etkisinin belirlenmesi	T-48	1
Toplam		48

Tablo 4'te çalışmaların gerçekleştirilme amaçlarına ilişkin bulgular incelendiğinde; öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının sürdürülebilir kalkınmaya ilişkin bilgi, beceri, inanç, tutum, değer, algı, farkındalık ve yeterliklerinin belirlenmesiyle ilgili çalışmaların sayısı oldukça fazladır. Ayrıca okul öncesi, ortaokul, lise ve lisans öğrencilerinin sürdürülebilir kalkınmaya ilişkin bilgi, beceri, inanç, tutum, değer, algı, farkındalık ve yeterliklerinin belirlenmesine yönelik çalışma sayısı da önemli bir düzeydedir. Bunlara ilaveten; öğretmen ve öğrencilerle yapılan çalışmalar, kitaplar aracılığıyla yapılan çalışmalar ve öğrenme ortamları ile öğretim yöntem ve teknikleriyle yapılan çalışmaların sayısı da az da olsa önemli bir oranda görünmektedir.

5. Çalışmalarda Kullanılan Araştırma Yöntemleri

Sürdürülebilir kalkınmayla ilgili eğitim öğretim alanında yapılan lisansüstü çalışmalarda kullanılan araştırma yöntemlerine ilişkin bulgulara Tablo 5'te yer verilmiştir.

Tablo 5.

Çalışmalarda Kullanılan Araştırma Yöntemlerine İlişkin Bulgular

Yöntem	Frekans (f)	Yüzde (%)
Nitel	17	% 35,41
Nicel	15	% 31,25
Karma	16	% 33,33
Toplam	48	% 100

Tablo 5'te çalışmalarda kullanılan araştırma yöntemlerine ilişkin bulgular incelendiğinde; 17 nitel, 15 nicel ve 16 karma araştırma yöntemiyle hazırlanmış çalışmanın olduğu görülmektedir. Buna göre yapılan çalışmalarda üç araştırma yönteminin de neredeyse eşit düzeyde olduğu görülmektedir.

6. Çalışmaların Veri Toplama Araçları

Sürdürülebilir kalkınmayla ilgili eğitim öğretim alanında yapılan lisansüstü çalışmaların veri toplama araçlarına ilişkin bulgulara Tablo 6'da yer verilmiştir.

Tablo 6.

Çalışmaların Veri Toplama Araçlarına İlişkin Bulgular

Araştırmanın Modeli	Veri Toplama Aracı	Frekans (f)
Nitel	Görüşme	11
	Doküman İnceleme	6
Nicel	Ölçek	15
	Doküman İnceleme	1
Karma	Ölçek - Görüşme/Doküman	14
	Başarı Testi - Görüşme	1
Toplam		48

Tablo 6’da lisansüstü çalışmaların hazırlanmasında kullanılan veri toplama araçlarına ilişkin bulgular incelendiğinde en fazla kullanılan veri toplama araçları sırasıyla şu şekildedir; nicel çalışmalarda bir kısmı geçerliği ve güvenilirliği yapılmamış anketlerden oluşan ölçek, karma yöntemle hazırlanan çalışmalarda yine bir kısmı geçerliği ve güvenilirliği yapılmamış anketlerden oluşan ölçek-görüşme/doküman ve nitel çalışmalarda ise görüşme olduğu tespit edilmiştir. Nitel çalışmalarda kullanılan doküman incelemesinin öne çıkan bir diğer önemli veri toplama aracı olduğu görülmektedir.

7. Çalışmaların Katılımcıları/Çalışma Grubu

Sürdürülebilir kalkınmayla ilgili eğitim öğretim alanında yapılan lisansüstü çalışmaların veri toplama araçlarına ilişkin bulgulara Tablo 7’de yer verilmiştir.

Tablo 7.

Çalışmaların Katılımcılarına/Çalışma Grubuna İlişkin Bulgular

Katılımcılar/Çalışma Grubu	Frekans (f)
Öğretmen Adayları	13
Okul Öncesi ve Ortaokul Öğrencileri	12
Öğretmenler	9
Doküman Analizi	7
Öğretmenler ve Öğrenciler	3

Tablo 7. Devamı
Çalışmaların Katılımcılarına/Çalışma Grubuna İlişkin Bulgular

Katılımcılar/Çalışma Grubu	Frekans (f)
Akademisyenler	2
Okul Yöneticileri	1
Lisans Öğrencileri (Kimya)	1
Toplam	48

Tablo 7’de yapılan lisansüstü çalışmaların katılımcılarına/çalışma grubuna ilişkin bulgular incelendiğinde; en fazla çalışmanın öğretmen adaylarıyla gerçekleştirildiği görülmektedir. Daha sonra sırasıyla okul öncesi ve ortaokul öğrencileri, öğretmenler ve doküman analizi yapılarak gerçekleştirilen çalışmaların sayısı da önemli bir oranda olup oldukça fazladır.

8. Çalışmaların Veri Analiz Yöntemleri

Sürdürülebilir kalkınmayla ilgili eğitim öğretim alanında yapılan lisansüstü çalışmaların veri analiz yöntemlerine ilişkin bulgulara Tablo 8’de yer verilmiştir.

Tablo 8.
Çalışmaların Veri Analiz Yöntemlerine İlişkin Bulgular

Yöntem	İstatistik Yöntemi	Veri Analiz Yöntemi	Yapılan Çalışmalar	Frekans (f)
Nitel		Betimsel Analiz	T-3, T-8, T-10, T-22, T-23, T-24, T-30, T-32, T-36, T-42	10
		İçerik Analizi	T-6, T-7, T-10, T-11, T-12, T-13, T-18, T-19, T-20, T-21, T-22, T-24, T-25, T-27, T-29, T-30, T-31, T-33, T-37, T-38, T-39, T-40, T-41, T-45, T-46	25
		Frekans Analizi	T-11	1
		Tematik Analiz	T-4, T-44	2
		Frekans/yüzde/standart puan	T-8, T-9, T-10, T-14, T-15, T-16, T-26, T-32, T-34, T-35, T-40, T-41, T-45, T-48	14
		Betimsel (Tanımlayıcı)	Aritmetik ortalama/Standart Sapma	T-8, T-9, T-15, T-16, T-26, T-34, T-35, T-40, T-41, T-45, T-48
		Pearson korelasyon analizi	T-5, T-16, T-22, T-26, T-35	5

Tablo 8’in Devamı

	Hiyerarşik Doğrusal Modelleme (HLM)	T-9, T-32	2
	T-testi	T-2, T-4, T-10, T-15, T-16, T-22, T-23, T-26, T-29, T-30, T-32, T-34, T-35, T-36, T-37, T-41, T-43, T-45, T-47	19
	ANOVA	T-2, T-7, T-16, T-22, T-23, T-26, T-30, T-34, T-35, T-41, T-45	11
	MANOVA	T-8, T-14	2
	LSD testi	T-35	1
Kestirimsel (Çıkarımsal)	Levene testi	T-7	1
	Tukey testi	T-7	1
	Mann whitney U testi	T-34, T-43	2
	Kruskal wallis testi	T-22	1
Nicel	Wilcoxon işaretli sıralar testi	T-24	1
	Kolmogorov smirnov testi	T-7, T-17, T-36	3
	Shapiro wilk	T-7, T-10	2
	Ki-kare	T-1	1
	Regresyon	T-7, T-15, T-16	3
	Faktör analizi	T-14, T-17	2
	Varyans analizi	T-28, T-29	2
	Diğer	T-11	1
	Toplam		123

Tablo 8’de çalışmaların veri analiz yöntemlerine ilişkin bulgular incelendiğinde; en fazla kullanılan veri analiz yöntemlerinin nitel çalışmalarda içerik analizi, nicel çalışmalarda T-testi olduğu görülmektedir. Ayrıca nitel çalışmalardaki betimsel analiz ile nicel çalışmalardaki betimsel istatistikler (frekans, yüzde, standart puan, aritmetik ortalama, standart sapma ve Pearson korelasyon analizi) ve ANOVA gibi testlerin de önemli oranda kullanıldığı görülmektedir.

4. TARTIŞMA ve SONUÇ

Bu araştırmada, Türkiye’de 2010-2023 yılları arasında sürdürülebilir kalkınmayla ilgili eğitim öğretim alanında hazırlanan 48 lisansüstü tez betimsel içerik analiziyle incelenmiştir. Bu kapsamda yapılan çalışma, belirlenen tarihler arasındaki 48 lisansüstü tez ile sınırlandırılmıştır. Yapılan araştırmada, çalışmaların yıllara göre dağılımı incelendiğinde en fazla çalışmanın 2019 yılında hazırlandığı görülmüştür. Ayrıca 2018 yılından sonra çalışmaların sayısında bir artışın yaşandığı tespit edilmiştir. Benzer bir çalışma olarak Özerdinç vd. (2022)’nin tez ve makaleleri inceleyerek yaptıkları çalışmada, eğitimde sürdürülebilir kalkınma ile ilgili çalışma sayısında 2016 yılından itibaren bir artış yaşandığı belirtilmektedir.

Yapılan çalışmaların türlerine göre dağılımı incelendiğinde, yüksek lisans çalışmalarının doktora çalışmalarının üç katı kadar olduğu belirlenmiştir. Benzer bir çalışma olan Başgelen Akkaş (2019)’ın yaptığı çalışmada ise hazırlanan yüksek lisans tez sayısının doktora tezlerinin yaklaşık iki katı kadar olduğu tespit edilmiştir. Bu doğrultuda genel toplamda yüksek lisans tez sayısının zaman içerisinde doktora tezlerinin üç katı kadar bir seviyeye ulaştığı görülmektedir.

Çalışmaların gerçekleştirildiği üniversitelere göre dağılımları incelendiğinde en fazla çalışmanın açık ara farkla Ortadoğu Teknik Üniversitesi’nde yapıldığı tespit edilmiştir. Alana üçer çalışmayla katkı sağlayan Akdeniz, Fırat, Gazi ve Hacettepe üniversiteleri ve ikişer çalışmayla katkı sağlayan Karadeniz Teknik, Kastamonu, Necmettin Erbakan ve Ondokuz Mayıs Üniversiteleri de sürdürülebilir kalkınmayla ilgili çalışmaların yapıldığı üniversiteler olarak öne çıkmaktadırlar. Başgelen Akkaş (2019)’ın en fazla çalışma yapılan üniversite olarak Ortadoğu Teknik Üniversitesi’ni tespiti bu çalışmayla benzer bir bulgu olarak önemlidir. Dolayısıyla aradan geçen süreye rağmen Ortadoğu Teknik Üniversitesi en fazla çalışma yapılan üniversite unvanını kaybetmemiştir.

Yapılan çalışmaların gerçekleştirilme amaçlarına ilişkin bulgulara bakıldığında; öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının sürdürülebilir kalkınmaya ilişkin bilgi, beceri, inanç, tutum, değer, algı, farkındalık ve yeterliklerinin belirlenmesi en önemli amaç olarak öne çıkmaktadır. Ayrıca okul öncesi, ortaokul, lise ve lisans öğrencilerinin sürdürülebilir kalkınmaya ilişkin bilgi, beceri, inanç, tutum, değer, algı, farkındalık ve yeterliklerinin belirlenmesi bir diğer önemli amaç olarak gösterilebilir. Okul öncesi çevre eğitimi konu alan çalışmalara yönelik betimsel bir içerik analizi gerçekleştiren Alkan vd. (2022) yaptıkları çalışmada, en belirgin amacın çevreye yönelik tutumların belirlenmesi olduğunu tespit ederlerken, Erdoğan (2022) sürdürülebilir kalkınma hedefleri çerçevesinde insan refahının esas alındığı ve toplumun insan onuruna yakışan bir yaşam sürmesi adına doğru ve köklü politikalara ihtiyaç duyulduğunu belirtmektedir. Bu çalışmada ve diğer benzer çalışmalarda, tutumların belirlenmesine yönelik ortak amaç ve hedeflerin daha fazla öne çıktığı görülmektedir.

Yapılan çalışmalarda kullanılan araştırma yöntemlerine ilişkin bulgular incelendiğinde; 48 araştırmamanın 17’si nitel, 15’i nicel ve 16’sı ise karma araştırma yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Bu doğrultuda çalışmalarda kullanılan araştırma yöntemlerinin neredeyse eşit düzeyde olduğu görülmektedir. Bu oran Özerdinç vd. (2022)’nin yaptıkları çalışmanın sonucuyla benzerlik taşırken, Başgelen Akkaş (2019)’ın yaptığı çalışmada nitel ve nicel yöntemler daha az, karma araştırma yöntemi ile yapılan çalışma sayısının fazla olması nedeniyle farklılık göstermektedir.

Yapılan çalışmalarda kullanılan veri toplama araçlarına ilişkin bulgular değerlendirildiğinde; en fazla kullanılan veri toplama araçları sırasıyla şu şekildedir; nicel çalışmalarda bir kısmı geçerliği ve güvenilirliği yapılmamış anketlerden oluşan ölçek, karma yöntemle hazırlanan çalışmalarda yine bir kısmı geçerliği ve güvenilirliği yapılmamış anketlerden oluşan ölçek (görüşme/doküman) ve nitel çalışmalarda ise görüşme olduğu belirlenmiştir. Son olarak nitel çalışmalarda kullanılan doküman incelemesinin öne çıkan bir diğer önemli veri toplama aracı olduğu görülmektedir.

Yapılan lisansüstü çalışmalarda katılımcılara veya çalışma gruplarına ilişkin bulgular değerlendirildiğinde; öğretmen adaylarıyla gerçekleştirilen çalışma sayısı (Acar, 2021; Aksan, 2016; Bulut, 2019; Çelik, 2019; Gökmen, 2014; Koçulu, 2018; Köklü, 2018; Özsoy, 2021; Soysal, 2017; Soysal, 2016; Türer, 2010) fazla olsa da öğretmenleri yetiştiren eğitim uzmanlarıyla yapılan çalışma sayısının (Biçer, 2021; Bulut ve Çakmak, 2018) oldukça az olduğu görülmektedir. Bunda öğretmen adaylarının,

eğitim fakültelerinde öğrenim hayatlarına devam etmeleri ve kolay ulaşılabilirlik faktörünün etkili olduğu ifade edilebilir. İkinci olarak okul öncesi ve ortaokul öğrencileriyle gerçekleştirilen çalışma sayısının en fazla çalışma yapılan kitle olduğu görülmektedir. Öğretmenlerle gerçekleştirilen çalışma sayısı ile doküman analizi yapılarak gerçekleştirilen çalışma sayısının da önemli bir oranda olduğu belirlenmiştir.

Yapılan çalışmaların veri analiz yöntemlerine ilişkin bulguları değerlendirildiğinde; tüm çalışmalar içerisinde ve nitel çalışmalarda en fazla kullanılan veri analiz yönteminin içerik analizi yöntemi olduğu tespit edilmiştir. Bunda içerik analizinin derin anlamları ortaya çıkarmadaki etkisinin önemli olduğu ifade edilebilir. Nicel çalışmalarda ise kestirimsel istatistiklerden T-testi’nin öne çıktığı görülmektedir. Nitel çalışmalarda betimsel analiz, nicel çalışmalarda ise betimsel istatistiklerin (frekans, yüzde, standart puan, aritmetik ortalama, standart sapma ve pearson korelasyon analizi) ve ANOVA gibi testlerin önemli oranda kullanılan veri analiz yöntemleri olduğu belirlenmiştir.

Sonuç olarak, Türkiye’de sürdürülebilir kalkınma ile ilgili eğitim öğretim alanında yapılan lisansüstü çalışmaların incelendiği bu çalışmada ulaşılan genel sonuçlar şu şekildedir; sürdürülebilir kalkınmayla ilgili eğitim öğretim alanında yapılan çalışmaların en fazla yapıldığı yıl 2019 yılı, en fazla çalışma yapılan tür yüksek lisans, en fazla çalışma yapılan üniversite Ortadoğu Teknik Üniversitesi, çalışmaların amaçlarına bakıldığında en fazla öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının tutum, değer ve farkındalıklarının belirlenmesinin amaçlandığı, en fazla kullanılan yöntemin nitel araştırma yöntemi olduğu, en fazla kullanılan veri toplama araçlarının ölçek ve görüşme olduğu, en fazla çalışılan grubun öğretmen adayları ile öğrenciler olduğu, en fazla kullanılan veri analiz tekniğinin ise içerik analizi olduğu belirlenmiştir. Buna göre, Türkiye’de sürdürülebilir kalkınma ile ilgili eğitim öğretim alanında yapılan lisansüstü çalışmalara ilişkin olarak genel eğilimlerinde gittikçe artan bir ivmenin olduğu tespit edilmiştir. Öneriler şu şekilde sunulabilir;

- ✓ Sürdürülebilir kalkınmayla ilgili doktora seviyesinde çalışma sayısı az olduğundan daha fazla ve daha geniş kapsamlı çalışmalar yapılabilir.
- ✓ Tüm kademelerdeki okullarda sürdürülebilir kalkınmayla ilgili derslere yer verilebilir, bu doğrultuda etkinlik ve çalışmalar yapılabilir.
- ✓ Yalnızca eğitim fakültelerinde değil diğer fakültelerde de sürdürülebilir kalkınmayla ilgili zorunlu derslere yer verilebilir.
- ✓ Konunun uzmanı olan akademisyenlerle proje çalışmaları yapılabilir.
- ✓ Sivil toplum kuruluşlarının sürdürülebilir kalkınmayla ilgili çalışmalar yapmaları sağlanabilir. Bu konuda bu kuruluşlara destek verilebilir.

Kaynakça / Reference

- Alkan, Ş., Kuruçay, E. N., Aladağ, M., Tatar, T., Çolak, Z. & Cengiz, C. (2022). Okul Öncesi Çevre Eğitimini Konu Alan Çalışmalara Yönelik Betimsel İçerik Analizi. *Eğitim Bilim ve Araştırma Dergisi*, 3(2), 328-352. <https://doi.org/10.54637/ebad.1141413>.
- Ar, H. & Çelik Uğuz, S. (2017). Küresel Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerinde Turizmin Rolü: Türkiye Örneği. *Journal Of International Social Research*, 10(49). DOI:<http://dx.doi.org/10.17719/jisr.2017.1604>.
- Başgelen Akkaş, L. (2019). *Sürdürülebilir kalkınma konusunda yapılan eğitim araştırmalarına yönelik doküman analizi* [Yüksek lisans tezi]. Kastamonu Üniversitesi.
- Biçer, R. (2021). *Öğretmen eğitiminde sürdürülebilir kalkınma eğitiminin yeri ve önemi* [Yüksek lisans tezi]. Fırat Üniversitesi.
- BM. (t. y.). Sürdürülebilir kalkınma – 17 Hedef. Erişim adresi: <https://sdgs.un.org/goals>.
- Bulut, B. (2019). Correlation Between Global Citizenship and Sustainable Development Awareness Levels of Pre-Service Teachers, *International Online Journal of Educational Sciences*, 11 (3), 279-293. <http://dx.doi.org/10.15345/iojes.2019.03.019>.
- Bulut, B. & Çakmak, Z. (2018). Sürdürülebilir kalkınma eğitimi ve öğretim programlarına yansımaları. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 7(4), 2680-2697.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. & Demirel, F. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (25. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Çalık, M. & Sözbilir, M. (2014). İçerik analizinin parametreleri [*Parameters of content analysis*]. *Eğitim ve Bilim [Education and Science]*, 39(174), 33-38. <http://dx.doi.org/10.15390/EB.2014.3412>.
- Çiltaş, A., Güler, G. & Sözbilir, M. (2012). Türkiye’de matematik eğitimi araştırmaları: Bir içerik analizi çalışması. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 12(1), 565-580.
- Dinçer, S. (2018). Content Analysis in for Educational Science Research: Meta-Analysis, Meta Synthesis, and Descriptive Content Analysis. *Bartın University Journal of Faculty of Education*, 7(1), 176–190. <https://doi.org/10.14686/buefad.363159>.
- Erdoğan, T. (2022). Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri Çerçevesinde Yoksulluk Sorunu. *Economics Literature*, 4(1), 1-21. <https://doi.org/10.22440/elit.4.1.1>.
- Jansen, L. (2003). The challenge of sustainable development. *Journal of cleaner production*, 11(3), 231-245.
- Mitlin, D., & Satterthwaite, D. (2014). Sustainable development and cities. In *Sustainability the Environment and Urbanisation* (1 st Edition). Routledge.
- Our Common Future, Report of the World Commission on Environment and Development. (1987). Sustainable Development. <https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/5987our-common-future.pdf>.
- Özertinç, F., Kızılay, E. & Hamalosmanoğlu, M. (2022). Eğitimde sürdürülebilir kalkınma ile ilgili yapılan çalışmaların analizi: Bir meta-sentez çalışması. *Aksaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(1), 33-51. <https://doi.org/10.38122/ased.976188>.
- Parris, T. M., & Kates, R. W. (2003). Characterizing and measuring sustainable development. *Annual Review of Environment and Resources*, 28(1), 559-586. <https://doi.org/10.1146/annurev.energy.28.050302.105551>.
- Redclift, M. (1992). The meaning of sustainable development. *Geoforum*, 23(3), 395-403. [https://doi.org/10.1016/0016-7185\(92\)90050-E](https://doi.org/10.1016/0016-7185(92)90050-E).

- Rees, W. E. (1990). The ecology of sustainable development. *Ecologist*, 20(1), 18-23.
- Sathaye, J., Najam, A., Cocklin, C., Heller, T., Lecocq, F., Llanes-Regueiro, J., Pan, J., Petschel-Held, G., Rayner, S., Robinson, J., Schaeffer, R., Sokona, Y., Swart, R., & Winkler, H. (2007). Sustainable development and mitigation. In *Climate change 2007: Mitigation of climate change* (pp. 691-743). Cambridge University Press.
- Sustainable Future. (2023). Sürdürülebilir Kalkınma 2023 Raporu Yayınlandı!. <https://sustainablefuture.com.tr/surdurulebilir-kalkinma-raporu-2023-yayinlandi/>.
- Tıraş, H. H. (2012). Sürdürülebilir kalkınma ve çevre: teorik bir inceleme. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 2(2), 57-73.
- Tutulmaz, O. (2012). Sürdürülebilir Kalkınma: Sürdürülebilirlik için Bir Çözüm Vizyonu. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 11(3).
- UNESCO. (2021). UNESCO and Sustainable Development Goals. <https://en.unesco.org/sustainabledevelopmentgoals>.
- Yeni, O. (2014). Sürdürülebilirlik ve sürdürülebilir kalkınma: Bir yazın taraması. *Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 16(3).
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (11. Basım). Seçkin Yayıncılık.

EXTENDED ABSTRACT

1. INTRODUCTION

The challenge of sustainable development is recognized worldwide (Jansen 2003). Advocates of sustainable development are therefore confused about what to sustain, what to develop, how to relate the environment and development, and how long it should last (Redclift 1992). This confusion is related to the characterization of sustainable development, the plurality of objectives in measurement, and the confusion of data and measurement methods in terminology. To overcome this confusion, it can be argued that a continuum of research and an analytical framework should be established (Parris & Kates, 2003).

The main purpose of development is to meet human wants and needs. In developing countries, people make demands for improving their quality of life rather than meeting their basic needs. In a world where injustice and poverty are widespread, crises are possible. Sustainable development, which can be expressed as an effort to reduce all kinds of crises and provide a better life opportunity, is defined as “development that meets the needs of the present without compromising the ability of future generations to meet their needs” (Our Common Future Report of the World Commission on Environment and Development 1987). In this sense, some goals have been set to realize sustainable development.

UN Sustainable Development Goals ensure that studies on sustainable development in Türkiye are accelerated and that courses and content related to sustainable development are included in the curriculum. Although the elective course “Sustainable Development and Education” offered in faculties of education is a reflection of these efforts, it does not yet seem possible to talk strongly about a sustainable development-oriented teacher education (Biçer 2021). It is expected that the Sustainable Development Goals will be realized by increasing the importance given to sustainable development in faculties of education. Accordingly, the aim of this study is to define the general trends of postgraduate studies on sustainable development in the field of education and training in Türkiye. This study attempts to comprehensively examine the current studies together with the existing studies and contributes to the literature. In addition, it can be stated that it provides great convenience examining the studies on the subject in a holistic manner and for this reason it is important. This study examines the distribution of studies according to years, types and universities, as well as their aims, methods, data collection tools, study groups and data analysis methods. To this end, answers to the research questions are sought for the previously determined purpose and importance.

2. METHOD

Qualitative research model was used in this research. The analysis of the data was carried out with descriptive content analysis, one of the types of content analysis. Descriptive content analysis, one of the types of content analysis, is defined as an analysis technique in which research reports published over a long period of time in the research discipline are systematically examined and general trends are tried to be determined (Çalık & Sözbilir 2014). The most significant difference of this technique, which is similar to meta-analysis and meta-synthesis, is that it can use qualitative and quantitative data types together (Dinçer 2018).

The study, which examined the theses prepared in the field of education and training related to sustainable development education in Türkiye between 2010 and 2023, was carried out by examining the theses in the database of YÖK National Thesis Center one by one. As a result of the searches made with the keyword “Sustainable Development”, 48 theses in the system on the subject until 29.08.2023 were reached and data collection started. The limitations of the study are that the postgraduate theses included in the scope of the research are only related to sustainable development and education and are open to access until 28.08.2023.

Document analysis was used as the data collection method in the study. While coding the data, the data set was read several times and the codes were finalized by establishing the connections between them. Thus, the codes were made ready for the study.

3. FINDINGS DISCUSSION AND RESULTS

This study was conducted by analyzing 48 postgraduate theses prepared in the field of education and training related to sustainable development in Türkiye between 2010 and 2023 through descriptive content analysis. In this context, the study was limited to 48 graduate theses included in the YÖK National Thesis Center database until the specified date.

When the distribution of the studies according to their types was examined, it was determined that master's studies were three times more than doctoral studies. In a similar study conducted by Başgelen Akkaş (2019), it was determined that the number of master's theses was approximately twice as many as doctoral theses.

When the distribution of the studies according to the universities where they were carried out was examined, it was determined that the most studies were carried out at the Middle East Technical University. Akdeniz, Fırat, Gazi and Hacettepe Universities, which contributed to the field with three studies each, and Karadeniz Technical, Kastamonu, Necmettin Erbakan and Ondokuz Mayıs Universities, which contributed with two studies each, were determined as the other universities where studies on sustainable development were conducted.

When the findings related to the objectives of the studies were analyzed, it was observed that the objectives were generally aimed at determining the knowledge, skills, beliefs, attitudes, values, perceptions, awareness and competencies of teachers and prospective teachers regarding sustainable development. In addition, determining the knowledge, skills, beliefs, attitudes, values, perceptions, awareness and competencies of preschool, middle school, high school and undergraduate students regarding sustainable development can be shown as another important purpose.

When the findings related to research methods were analyzed, it was determined that there were 17 qualitative, 15 quantitative and 16 mixed research methods (48 studies in total). Accordingly, it is seen that the research methods used in theses are almost in equal number. This ratio is similar to the results of the study conducted by Özerdinç et al. (2022).

Upon examining the findings related to data collection instruments, it was observed that in some quantitative studies, scales composed of surveys that lacked validity and reliability were employed; in some mixed-method studies, scales composed of surveys (interviews/documents) that lacked validity and reliability were employed; and in qualitative studies, data collection tools such as interviews and document analysis were used respectively.

When the findings regarding the participants or study groups were evaluated, it was seen that although the number of studies conducted with pre-service teachers was high, the number of studies conducted with education experts who train teachers (Biçer 2021; Bulut and Çakmak 2018) was quite low.

When the findings regarding data analysis methods were evaluated, it was determined that the most frequent data analysis method used among all studies and qualitative studies was content analysis. It can be stated that the effect of content analysis in revealing deep meanings is important in this. In quantitative studies, it was determined that T-test, one of the predictive statistics, was prominent, descriptive analysis was used in qualitative studies, and descriptive statistics and tests such as ANOVA were used significantly in quantitative studies.

In short, it can be stated that there is an increasing momentum in the general trends of graduate studies on sustainable development in the field of education and training in Türkiye.

EKLER

Ek-1. Çalışma Kapsamında İncelenen Makaleler

No	Yazar Adı	Tez Adı	Yılı
1	Haşim ENGİN	Coğrafya Eğitiminde Sürdürülebilir Kalkınma, Sürdürülebilirlik Eğitimi ve Çevre Eğitimi Konularının Kazandırılması	2010
2	Berna TÜNER	Fen Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Sürdürülebilir Kalkınma Farkındalıklarının Belirlenmesi	2010
3	Pınar AKPINAR	Sürdürülebilir Kalkınma İçin Eğitim Konusunda İlköğretim Okulu Yöneticilerinin Görüşleri	2011
4	Canan ÇOLAK	İlköğretim-Lise Öğretmen ve Öğrencilerinin Sürdürülebilir Kalkınma ile Biyolojik Çeşitliliğe İlişkin Görüşleri Üzerine Bir Çalışma	2012
5	Ali SAĞDIÇ	A Closer Look Into Turkish Elementary Teachers Regarding Education for Sustainable Development <i>Türkiye'deki İlköğretim Öğretmenlerine Sürdürülebilir Kalkınma Eğitimi Konusunda Yakından Bakış</i>	2013
6	Seçil CENGİZOĞLU	Investigating Potential Of Education For Sustainable Development Program On Preschool Children's Perceptions About Human-Environment Interrelationship <i>Sürdürülebilir Kalkınma İçin Eğitim Programının Okul Öncesi Dönem Çocuklarının İnsan-Çevre İlişkisi Algısına Etkisinin İncelenmesi</i>	2013
7	Ahmet GÖKMEN	Sürdürülebilir Kalkınma İçin Eğitim: Öğretmen Adaylarının Tutumları ile İlişkili Olan Faktörler, Gazi Eğitim Fakültesi Örneği	2014
8	Neşe SOYSAL	Pre-Service Classroom Teachers' Perceived Competencies on Education for Sustainable Development <i>Sınıf Öğretmeni Adaylarının Sürdürülebilir Kalkınma İçin Eğitime Yönelik Yeterlik Algıları</i>	2016
9	Deniz KAHRİMAN	Comparison of Early Childhood Education Educators' Education for Sustainable Development Practices Across Eco Versus Ordinary Preschools <i>Eko ve Eko Olmayan Eğitim Kurumları Arasında Erken Çocukluk Eğitimcilerinin Sürdürülebilir Kalkınma Eğitimi Uygulamalarının Karşılaştırılması</i>	2016
10	Zeynep AKSAN	Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Sürdürülebilir Kalkınma İçin Atıkların Geri Dönüşümü Konusunda Eğitimi ve Farkındalık Oluşturulması	2016
11	Ayşe AYTAR	Disiplinlerarası Fen Öğretiminin 7. Sınıf Öğrencilerinin Sürdürülebilir Kalkınma Konusundaki Gelişimlerine Etkisi	2016

12	Ceren SOYSAL	Examination of Pre-Service Chemistry Teachers' Competency in the Field of Environmental Education and Sustainable Development <i>Kimya Öğretmen Adaylarının Çevre Eğitimi ve Sürdürülebilir Kalkınma Alanındaki Yeterliliklerinin İncelenmesi</i>	2017
13	Şule ALICI	Investigating the Impact of Professional Development on Turkish Early Childhood Teachers' Professional Growth About Education for Sustainable Development Through Critical Media Literacy <i>Mesleki Gelişim Programının Eleştirel Medya Okuryazarlığı Aracılığıyla Türk Okul Öncesi Öğretmenlerinin Sürdürülebilir Kalkınma İçin Eğitim ile İlgili Mesleki Gelişimlerine Etkisinin Araştırılması</i>	2018
14	Hasret KÖKLÜ	Investigating Pre-Service Early Childhood Teachers' Self-Efficacy Beliefs Regarding Education for Sustainable Development Teaching <i>Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Sürdürülebilir Kalkınma Öğretimine Yönelik Öz-Yeterlik İnançlarının İncelenmesi</i>	2018
15	Sema ŞEKER	İlköğretim 7-8. Sınıf Öğrencilerinin Sürdürülebilir Kalkınma ve İklim Değişikliğine Yönelik Tutum ve Davranışları	2018
16	Aslı KOÇULU	Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Sürdürülebilir Kalkınma Farkındalıkları ile Çevre Sorunlarına Yönelik Tutum ve Davranışları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi	2018
17	Ayşe Ceren ATMACA	Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Sürdürülebilir Kalkınma Farkındalıklarının Belirlenmesi	2018
18	Ece KANDİLLİ	An Investigation of Teaching Prisms In 5th Grades Supported by Education for Sustainable Development <i>5. Sınıflarda Prizma Öğretiminin Sürdürülebilir Kalkınma Eğitimi ile Desteklenmesi Üzerine Bir Araştırma</i>	2019
19	Rengin ÖZSOY	An Investigation on the Turkish Science Teachers' Views Related to Education for Sustainable Development <i>Fen Bilimleri Öğretmenlerinin Sürdürülebilir Kalkınma İçin Eğitim ile İlgili Görüşlerine İlişkin Bir İnceleme</i>	2019
20	Eda TATLILIOĞLU	Analysis of Science Curriculum and Textbooks in Terms of Sustainable Development Goals: A Case Study <i>Fen Bilimleri Dersi Öğretim Programının ve Ders Kitaplarının Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri Açısından Analizi: Bir Vaka Çalışması</i>	2019
21	Bahar YILMAZ YENDİ	Experienced Science Teachers' Subject Matter Knowledge and Pedagogical Content Knowledge Regarding Biogeochemical Cycles in the Context of	2019

		Education for Sustainable Development <i>Deneyimli Fen Bilimleri Öğretmenlerinin Sürdürülebilir Kalkınma Eğitimi Kapsamında Madde Döngüleri Konusuyla İlgili Konu Alan ve Pedagojik Alan Bilgileri</i>	
22	Melahat ÇELİK	Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Sürdürülebilir Kalkınmaya Yönelik Farkındalıkları ve Çevre Sorunlarına Yönelik Davranışları Üzerine İnceleme Çalışması	2019
23	Özhan AYDİN	Meslek Lisesi Öğrencilerinin Sürdürülebilir Kalkınmaya Yönelik Farkındalık Düzeylerinin Geliştirilmesi	2019
24	Mahmut ERKOL	Farklı Öğretim Etkinlikleri ile Desteklenmiş Öğrenme Ortamının Sürdürülebilir Kalkınma Konusuna Etkisinin İncelenmesi	2019
25	Latife BAŞGELEN AKKAŞ	Sürdürülebilir Kalkınma Konusunda Yapılan Eğitim Araştırmalarına Yönelik Doküman Analizi	2019
26	Dilara KANMAZ	7. ve 8. Sınıf Öğrencilerinin Sürdürülebilir Kalkınmaya Yönelik Tutumları ve Tutumlarla İlişkili Faktörler	2019
27	Fatma AKTAŞ	İlköğretim Programlarının Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri Açısından, Çevre Eğitimi ve İklim Değişikliği Boyutunda İncelenmesi	2019
28	Gökçe BONCUKÇU	Sürdürülebilir Kalkınma Konusunda Probleme Dayalı Öğrenme Modelinin Ortaokul 8. Sınıf Öğrencilerinin Çevre Okuryazarlığı, Problem Çözme ve Öz Düzenleme Becerilerine Etkisi	2020
29	Abdurrahman GÜRBÜZ	Sınıf Öğretmenlerinin Sürdürülebilir Kalkınma İçin Eğitime Yönelik Öz-Yeterlik İnançlarının ve Görüşlerinin Belirlenmesi	2020
30	Şuheda DAL	Fen Bilimleri Öğretmenlerinin Sürdürülebilir Kalkınma Farkındalıklarının ve Görüşlerinin Belirlenmesi	2020
31	Fatma SARI	Öğrencilerin Yeşil Kimya ve Sürdürülebilir Kalkınmaya Yönelik Algılarının Belirlenmesi	2020
32	Fahriye Ayça AKGÜL	8. Sınıf Öğrencilerinin Sürdürülebilir Kalkınmaya Yönelik Farkındalık Düzeylerine Sosyobilimsel Konu Destekli Fen Öğretiminin Etkisi	2020
33	Selçuk Yusuf ARSLAN	Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarının Gerçekleştirilmesinde STEM Yaklaşımı: Türk Eğitim Sistemi için Politika Önerisi	2021
34	Abdulkadir ÖZSOY	Öğretmen Adaylarının Sürdürülebilir Kalkınma Farkındalıklarının İncelenmesi	2021
35	Zeynep TEKİN	Sürdürülebilir Kalkınma İçin Eğitime Yönelik Olarak Öğretmenlerin Değer ve İnançlarının İncelenmesi	2021
36	Hüseyin ACAR	Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarına Yönelik Sürdürülebilir Kalkınma Eğitimi Önerisi	2021

37	Semra BURKAZ EKİNCİ	Ortaokul Öğrencileri İçin Sürdürülebilir Kalkınma Eğitimine Yönelik Bir Modül Geliştirme Çalışması	2021
38	Ramazan BİÇER	Öğretmen Eğitiminde Sürdürülebilir Kalkınma Eğitiminin Yeri ve Önemi	2021
39	Namrata LUND	Sustainable Development Goals in the IB Primary Years Programme <i>IB İlk Yılları Programında Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri</i>	2022
40	Yakup AZRAK	Sosyal Bilgiler Dersinde Sürdürülebilir Kalkınma: Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin ve Ortaokul Öğrencilerinin Görüşleri	2022
41	Memduh Sefa TÜRK	Sürdürülebilir Kalkınma ve Yeşil Ekonomi: Avrupa Birliği Örneği	2022
42	Zeynep İrem YAĞMUR	Fen Bilimleri Öğretmenlerinin Sürdürülebilir Kalkınmaya İlişkin Konu Alan ve Pedagojik Alan Bilgilerinin İncelenmesi	2022
43	Berna DURSUN	8. Sınıf Fen Bilimleri Dersi Sürdürülebilir Kalkınma Ünitesinin Yaratıcı Drama Yöntemi ile Öğretiminin Öğrencilerin Fen Tutumu ve Sosyal Becerilerinin Gelişimine Etkisi	2022
44	Nuran GORMAN	Instructors' Perceptions on the Use Of Sustainable Development Goals As Topics in ELT <i>İngilizce Dil Öğretimi Alanında Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarının Konu Olarak Kullanılmasına İlişkin Öğretim Görevlilerinin Görüşleri</i>	2023
45	Sadık TIKIŞOĞLU	Çevre Eğitimi Kapsamında Tasarım Tabanlı Öğrenme Yaklaşımıyla Hazırlanan Etkinliklerin Öğretmen Adaylarının Çevre Okuryazarlığına, Sürdürülebilir Kalkınma Görüşlerine ve Epistemik İnançlarına Etkisi	2023
46	Zeynep GÜNGÖR	Okul Öncesi Dönemdeki Çocuklar için Hazırlanmış Resimli Çocuk Kitaplarının Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları Açısından İncelenmesi	2023
47	İrem ÖZMODANLI	Kavram Karikatürleri Kullanımının 8. Sınıf Öğrencilerinin Sürdürülebilir Kalkınma Konusuna Yönelik Tutumlarına ve Akademik Başarılarına Etkisi	2023
48	Pınar ÖZCAN KOÇ	Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları Çerçevesinde Kamu Kesimi Tarafından Sağlanan Finansmanın Etkililiği: Türkiye'deki Eğitim Harcamaları Üzerine Bir Araştırma	2023

ARAŞTIRMANIN ETİK İZİNİ

Bu çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması gerektiği belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

ARAŞTIRMACILARIN KATKI ORANI

1.yazarın araştırmaya katkı oranı %50, 2. yazarın araştırmaya katkı oranı %50'dir.

Yazar 1: Yöntemin belirlenmesi, danışmanlık, geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları.

Yazar 2: Araştırmanın tasarlanması, veri analizi, raporlaştırma.

ÇATIŞMA BEYANI (CONFLICT OF INTEREST)

Araştırmada herhangi bir kişi ya da kurum ile finansal ya da kişisel yönden bağlantı yoktur. Araştırmada çıkar çatışması bulunmamaktadır.